

NOTA

WONDELGEM INDUSTRIELAAN (prov. Oost-Vlaanderen)

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Auteurs: Bert MESTDAGH, Bart
BARTHOLOMIEUX

Projectcode: 2020A96

- **Administratieve gegevens**

Topografische kaart:	Zie bijlagen 1 en 2 in het verslag van resultaten van de proefsleuven
Begindatum onderzoek:	20/01/2020
Einddatum onderzoek:	21/01/2020
Relevante termen thesauri:	Landelijk, Wondelgem, Gentse haven, vooronderzoek, proefsleuvenonderzoek
Alle betrokken actoren:	Bart Bartholomieux (erkend archeoloog projectleider), Bert Mestdagh (veldwerkleider), Raf Trommelmans (archeoloog)
Betrokken personen buiten het project:	/
Contact:	info@monument.be; T: +32 51 31 60 80
Contact:	info@monument.be; T: +32 51 31 60 80

- **Aanleiding vooronderzoek**

➔ zie het verslag van resultaten bureauonderzoek (zie bekrachtigde archeologienota 2018D108¹)

- **Resultaten vooronderzoek**

➔ zie het verslag van resultaten bureauonderzoek (zie bekrachtigde archeologienota 2018D108²)

➔ Zie het bijgevoegde verslag van resultaten proefsleuvenonderzoek (projectcode 2020A96)

- **Gemotiveerd advies**

In het kader van de geplande herinrichtingswerken van het bedrijventerrein ter hoogte van de Industrielaan 14, 16, 18 en 20a werd een archeologienota opgemaakt (2018D108) waarin in uitgesteld traject voorzien werd in een archeologische prospectie door middel van proefsleuven.

Tijdens dit prospectieonderzoek (2020A96) werden op het terrein van 12 615m² 6 parallelle sleuven en 2 kijkvensters uitgegraven. Op die manier werd 1240m² verdiept tot op het archeologisch relevante niveau.

¹ <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/6175>

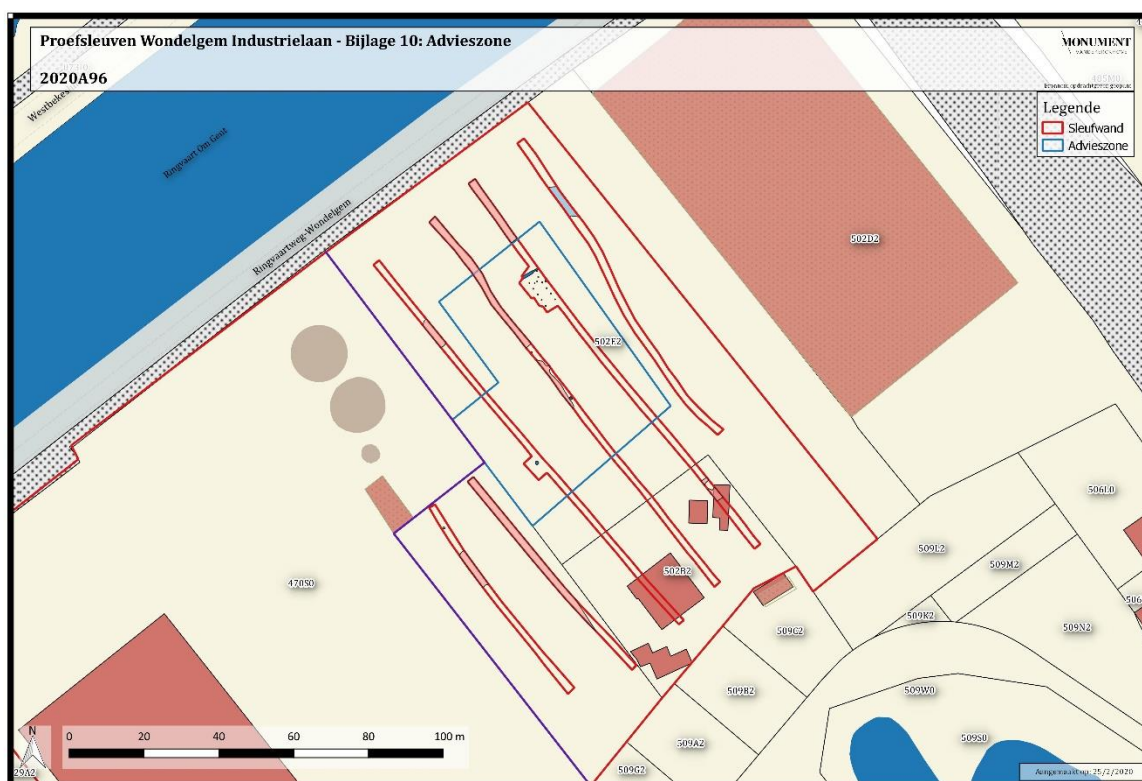
² <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/6175>

Tijdens het proefsleuvenonderzoek bleek een groot deel van het plangebied verstoord. Vooral centraal bleek het archeologisch relevante niveau bewaard. Centraal werd een sporencluster aangetroffen. Om deze beter te waarderen werd een kijkenvenster aangelegd waarin een structuur werd herkend. Op basis van (schaars) vondstmateriaal worden de sporen in de metaaltijden gesitueerd. Buiten dit kijkvenster zijn nog enkele sporen gevonden met dezelfde eigenschappen. Ze maken waarschijnlijk deel uit van hetzelfde erf. Een greppel ten noorden van het gebouw vormt hier mogelijk de begrenzing van.

Door de aanwezigheid van een archeologische site centraal binnen het plangebied, wordt geadviseerd om dit deel van het terrein archeologisch op te graven. Er wordt verwacht dat een verder onderzoek van deze zone zal leiden tot kennisvermeerdering van bewoningssporen tijdens de metaaltijden. Bovendien kan het onderzoek de regionale context beter helpen illustreren.

- **Planafbakening**

Het gebied dat door de initiatiefnemer zal ontwikkeld worden is 48 522m² groot. Omdat het terrein ondertussen eigendom is van verschillende eigenaars werd tijdens dit proefsleuvenonderzoek een oppervlakte van 12 615m² onderzocht. In het centrum werd een archeologische site gevonden ter hoogte van kijkenvenster 1. Daarnaast zijn ook waardevolle sporen gevonden in sleuven 2, 3 en 4. Hiervan wordt verondersteld dat ze ook deel uitmaken van het erf waartoe het gebouw in kijkenvenster 1 toe behoort. Daarom werd een zone afgebakend van 2595m² groot waarbinnen een vlakdekkende archeologische opgraving wordt aanbevolen (Figuur 1 en bijlage 10 van het verslag van resultaten).



Figuur 1: het proefsleuvenonderzoek met aanduiding van de advieszone.

• Vraagstelling

Het doel van het onderzoek is om te achterhalen wat de exacte aard en omvang is van de archeologische site die werd aangetroffen. De kennis daarvan kan bijdragen tot een beter begrip van de geschiedenis van het plangebied en de regio. Hiertoe worden volgende (niet-limitatieve) onderzoeksvragen voorgesteld:

- Hoe is de bodemopbouw en heeft dit invloed op de bewaring van de sporen?
- Stammen de archeologische sporen en vondsten uit één of meerdere perioden?
- Wat is de aard van de archeologische site, sporen en/of artefacten (bewoning, funerair, ambachten,...)?
- Kon de omvang van de volledige archeologische site worden achterhaald? Zoja, is er een vorm van afbakening herkend (zoals greppels of palissaden)?
- Zijn er (gebouw)structuren of contexten die in verband kunnen worden gebracht met de artisanale activiteiten?
- Wat is de aard van de aangetroffen bewoningssporen?

- Werden gebouwen herkend en zijn die binnen gekende typologieën in te passen?
 - Hoe past de vindplaats binnen het regionale landschap uit deze specifieke periode? Zijn deze vergelijkbaar met andere soortgelijke vindplaatsen uit dezelfde periode of heeft de site een afwijkend karakter?
 - Is er tijdens de archeologische opgraving informatie verkregen over de vegetatie binnen en rond de site en wat zegt dit over de menselijk activiteiten in de omgeving?
 - Kan op basis van de aangetroffen sporen een verwachtingspatroon voor de omliggende percelen opgemaakt worden?
-
- **Plan van aanpak**

De geselecteerde zone wordt onderzocht aan de hand van een vlakdekkende opgraving. Om praktische redenen zal de opgraving waarschijnlijk worden uitgevoerd in verschillende werkputten. Het is aan de veldwerkleider om voraafgaand een gefundeerd werkputtenplan op te stellen. Belangrijk is dat deze een minimumbreedte van 20m heen. Dit om een goed ruimtelijk overzicht te behouden tijdens het terreinwerk. Indien structuren worden gevonden, dient mogelijk te worden afgeweken van het werkputtenplan, zodoende elke structuur als een geheel te kunnen onderzoeken. Het couperen gebeurt eveneens pas wanneer de volledige structuur is vrij gelegd.

Men dient te vermijden dat het opgravingsvlak langdurig ongeregistreerd blijft en door extreme weersomstandigheden (vb. droogte of overvloedige regen) beschadigd wordt. Opgravingsvlakken kunnen enkel door zwaar materieel worden betreden nadat het is geregistreerd en na goedkeuring door de veldwerkleider. Aangetroffen structuren worden in hun geheel opgegraven. Dagelijks is een geüpdatet sporenplan beschikbaar.

Alle graafwerken gebeuren onder begeleiding van minstens één archeoloog. Het afgraven van de grond gebeurt laagsgewijs en tot op het archeologisch relevante niveau. Zowel het veldwerk als de verwerking en rapportage dienen te voldoen aan de methodiek zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk. Hierop worden geen afwijkingen voorzien.

Staalname en conservatie dienen te gebeuren volgens de bepalingen zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk. Het vlak en de afgegraven aarde dienen onderzocht te worden met een metaaldetector.

- **Criteria**

Het onderzoeksdoel is succesvol bereikt indien de vraagstelling beantwoord kan worden. Het gefundeerd kunnen beantwoorden van de vraagstelling is dus het evaluatiecriterium aan de hand waarvan de erkende archeoloog zal bepalen of het onderzoeksdoel succesvol bereikt is.

- **Schatting totale duur**

Er wordt geschat dat een voldoende grote en ervaren opgravingsploeg van minstens 2 archeologen en een veldtechnicus het onderzoek kunnen afronden in ca. 10 werkdagen (inclusief eventueel dichten door de kraan).

- **Kostenraming**

De kosten voor graafwerk, bemaling en werfinfrastructuur maken geen deel uit van de kostenraming.

- ➔ Veldwerk : 15000 euro
- ➔ Verwerking en rapportering: 15000 euro
- ➔ Natuurwetenschappelijk onderzoek: 10000 euro

Voor het natuurwetenschappelijk onderzoek wordt rekening gehouden met minstens volgende natuurwetenschappelijke posten: C14, pollen (min. 400 tellingen per staal) en macrobotanie.

- **Gewenste competenties**

- Eén veldwerkleider (vergunninghouder). Hij/zij:
 - dient houder te zijn van een diploma zoals omschreven in het archeologiebesluit (artikel 12, 1°);
 - beschikt over minstens 220 werkdagen opgravingservaring, aangetoond via CV, waarvan minstens 80 werkdagen op landelijke sites in de zandstreek

- 1 archeoloog-assistent. Hij/zij;
 - dient houder te zijn van een diploma zoals omschreven in het archeologiebesluit (artikel 12, 1°);
 - beschikt over minstens 120 werkdagen opgravingservaring, aangetoond via CV

- Eén aardwetenschapper die gedurende het veldwerk op afroep aanwezig is

Voor de rapportage wordt minstens de veldwerkleider en een archeoloog-assistent ingezet onder toezicht van de erkende archeoloog.

- **Deponering**

Het archeologisch ensemble zal gedurende en na het afronden van het onderzoek bewaard worden bij Monument Vandekerckhove nv, Oostrozebekestraat 54, 8770 Ingelmunster. Na afronding en oplevering van de rapportage wordt het ensemble definitief bewaard bij de bouwheer. Bewaring gebeurt conform de bepalingen in de Code Van Goede Praktijk (hoofdstuk 30.2).